

Ο Μητροπολίτης Μάνης κ. Χρυσόστομος για τις αλλαγές στον Ποινικό Κώδικα

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης](#)

Για τις προωθούμενες αλλαγές στον Ποινικό Κώδικα έκανε λόγο ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μάνης κ. Χρυσόστομος. Όπως σημειώνει χαρακτηριστικά, “Τò ζήτημα, έν τέλει, ανάγεται σέ δύο σκέλη: Τò πρώτο άφορᾶ στή παιδεία ζωής, μία παιδεία τοῦ λαοῦ οὐσιαστική, εκείνη τῆς πνευματικῆς ώρίμανσης καί τò δεύτερο άφορᾶ στò μέγιστο άγαθò τῆς κοινωνικῆς συνοχῆς καί τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως τῶν ανθρώπων”.

Αναλυτικότερα υπογραμμίζει, “Στὰ έγκλήματα κατὰ τῆς κοινῆς εἰρήνης κατατάσσονται καί αὐτὰ τὰ όποια συνιστοῦν έπιβουλή τῆς θρησκευτικῆς εἰρήνης, ἤτοι: α) ἡ κακόβουλος βλασφημία (άρθρο 198 Π.Κ.), ἡ καθύβριση θρησκευμάτων (άρθρο 199 Π.Κ.), ἡ διατάραξη θρησκευτικῶν συναθροίσεων (άρθρο 200 Π.Κ.) καί ἡ περιύβριση νεκρῶν (άρθρ. 201 Π.Κ.).

Προστατευόμενο άγαθò τοῦ Ζ΄ κεφαλαίου τοῦ Εἰδικοῦ Μέρους τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος εἶναι ἡ θρησκευτική εἰρήνη καί τò θρησκευτικό αἶσθημα έννομο άγαθò, τò όποιο ἔχει ἄυλο χαρακτήρα καί έμπίπτει στήν έννοια τοῦ δημοσίου συμφέροντος, τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως τῶν ατόμων καί περαιτέρω έξ άντανακλάσεως στή καθόλου κοινωνική συνοχή.

Εἰδικότερα, ἡ κακόβουλος βλασφημία (άρθρο 199 Π.Κ.) συνίσταται στήν καθύβριση τοῦ Θεοῦ, έφόσον γίνεται δημόσια καί κακόβουλα.

Εἶναι τò αντίστροφο τῆς λατρείας καί δοξολογίας πού ό άνθρωπος άπευθύνει στò Θεό. Ἡ βλασφημία εἶναι ἡ βεβήλωση τοῦ Θείου Ὄνόματος, τò κατ΄ έξοχήν σημεῖο τῆς άσέβειας.

Περιλαμβάνει δέ κάθε έκδήλωση ιδιαίτερα προσβλητική εἴτε λόγω τῆς μορφῆς της εἴτε λόγω τοῦ περιεχομένου της. Έννοεῖται ότι συζητήσεις, άπόψεις, γνῶμες ἔστω καί αν περιέχουν άμφισβήτηση ἡ καθόλου άρνηση τοῦ Θεοῦ δέν έμπίπτουν στήν έν λόγω διάταξη.

Ἐξ ἐπόψεως ἀναντιρρήτως χριστιανικῆς ἠθικῆς καὶ διδασκαλίας ἢ βλασφημία τοῦ Θεοῦ εἶναι μέγα ἀμάρτημα, ὅταν μάλιστα κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου «πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως» (Ματθ 12, 36) ὡς καὶ οἱ προτροπές τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου: «Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω» (Ἐφ. 4, 29) καὶ «ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν» (Κολ. 4, 8).

Ἀλλὰ καὶ γενικότερα ἔθνος ποὺ βλασφημεῖ εἰς βάθος χρόνου μεταβάλλεται πνευματικῶς εἰς ἔρημον κατὰ τὸ «ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, λέγει Κύριος, καὶ ἔρημον ποιήσω σε» (Ἰεζ. 35, 12 ἐπ.),

Τὸ ἐπόμενο ἄρθρο 199 Π.Κ., τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται στὴ καθύβριση θρησκευμάτων, ἰδίᾳ κάμνει λόγο γιὰ τὴν Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία πρωτίστως ὡς φυσικὴ καὶ νομικὴ συνέπεια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ βεβαίως περιλαμβάνει καὶ «ἐτέρα τινὰ θρησκείαν ἀνεκτὴν ἐν Ἑλλάδι».

Ἔτσι τὸ ἔγκλημα «καθύβρισις θρησκευμάτων» προβλέπεται τόσο γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας, ὅσο καὶ γιὰ κάθε ἄλλη θρησκεία γνωστὴ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος.

Κατὰ τὸ ἄλλο ἄρθρο 200 Π.Κ. (Διατάραξις θρησκευτικῶν συναθροίσεων) στὴν μὲν §1 τιμωρεῖται κάθε πράξη ἢ ἐνέργεια ποὺ ἐμποδίζει εἴτε τὴν προετοιμασίαν, εἴτε τὴν ἔναρξιν εἴτε τὴν συνέχισιν μιᾶς θρησκευτικῆς συνάξεως, ἢ ὁποῖα γίνεται γιὰ λατρευτικούς λόγους (π.χ. ἐσπερινός, Θ. Λειτουργία), ἀνεξάρτητα ἂν ἡ σύναξις ἢ ἡ συνάθροιση αὐτὴ συντελεῖται σὲ κλειστὸ ἢ ἀνοικτὸ χῶρο (π.χ. λιτανεία).

Βέβαια, τὸ ἂν καὶ πότε ὑπάρχει λατρευτικὴ συνάθροιση ἢ τόπος λατρείας εἶναι ζήτημα ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου τοῦ οἰκείου θρησκευόμενου ἢ δόγματος.

Ἰδιαίτερα τὸ παραπάνω ἄρθρο ἔνεκα καὶ τῆς πολυπολιτισμικῆς κοινωνίας καὶ τῶν ὄλων νέων συνθηκῶν μὲ τὶς μεταναστευτικὰς ροὰς οἱ ὁποῖες συνεχῶς διαμορφώνονται ἐνέχει μεγάλη σημασία γιὰ τὴν θρησκευτικὴν εἰρήνην καὶ ἀποτροπὴν μιᾶς θρησκευτικῆς αὐτοδικίας ἢ ἄλλης παρεκτροπῆς.

Τέλος, τὸ ἄρθρο 201 Π.Κ. (περιύβρισις νεκρῶν) εἶναι πολὺ σημαντικό καθ' ὅτι σχετίζεται μὲ τὸν σεβασμὸν στὸ νεκρὸ καὶ στὴ μνήμη του. Ἔχει ἐπίσης μεγάλη ἀναφορὰ στὰ κοιμητήρια καὶ δὴ τοὺς τάφους (βεβήλωση) ὡς ἐπίσης ἄπτεται καὶ τοῦ θέματος τῶν μεταμοσχεύσεων.

Τυχάνει δὲ πολὺ χαρακτηριστικὴ ἢ Αἰτιολογικὴ Ἔκθεσις τοῦ σχεδίου τοῦ

Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, τὴν ὁποία καὶ παραθέτουμε, ὅπου ἡ Ἔκθεσις αἰτιολογεῖ ἐπαρκῶς τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ὑπάρξεως τῶν ἀδικημάτων τῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἐπιβουλή τῆς θρησκευτικῆς εἰρήνης.

Εἰδικότερα ἀναφέρει: «Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ λυθῶσιν ἔριδες καὶ ἀμφισβητήσεις θρησκευτικαὶ αἰ μεταφυσικαί, πρόκειται ἀπλῶς καὶ μόνον νὰ τιμωρηθῇ πράξις τὸ μὲν προσβάλλουσα τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, οὗτινος ἡ τόνωσις πρέπει νὰ εἶναι ἐκ τῶν κυρίων μελημάτων τῆς πολιτείας, τὸ δὲ διαταράττουσα τὴν κοινωνικὴν εἰρήνην διὰ τοῦ χλευασμοῦ καὶ τῆς περιϋβρίσεως ἀλλοτρίων πεποιθήσεων, αἵτινες θεμιτὸν βεβαίως εἶναι νὰ καταπολεμηθῶσι διὰ σκέψεων συζητήσεων καὶ ἐπιχειρημάτων, δὲν εἶναι ὅμως πρέπον νὰ καθίστανται ἀντικείμενον χλεύης, διότι κυρία βάσις τῆς εἰρηνικῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμβιώσεως εἶναι καὶ τὸ νὰ δύναται ἕκαστος νὰ ἔχει καὶ νὰ ἐκφράζει ἐλευθέρως τὰς πεποιθήσεις του, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦτο δὲν προσβάλλει τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἀξιοῖ σεβασμὸν πρὸς αὐτάς. Εἶναι δὲ τοσοῦτον ἰσχυρὰ τὰ πάθη, τὰ ὁποία διὰ τοιούτων περιϋβρίσεων προκαλοῦνται ὥστε μέγιστον ἔχει ἡ πολιτεία συμφέρον εἰς ἄρσιν τῆς τοιαύτης αἰτίας σοβαρῶν ἀδικημάτων διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν πράξεων ἐκείνων, αἵτινες κατὰ τὴν κοινὴν ἀντίληψιν καὶ πείραν εἰσὶν ἐπιτήδεια εἰς τὴν διέγερσιν παθῶν ἢ διαιρέσεων κοινωνικῶν».

Εἰδικότερα, ἡ ἀξία τῆς διατηρήσεως ἐν ἰσχύει τῶν ὑπὸ κατάργησιν ἄρθρων 198, 199 καὶ 201 τοῦ Π.Κ., ἐν ὄψει τῆς ἀναθεωρήσεως διατάξεων τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, δὲν ἔχει καμμία σχέση οὔτε μὲ ἀντιχριστιανικὰς ἀντιλήψεις «περὶ ἐπιγείων προστατῶν τοῦ Θεοῦ», καθ' ὅτι δὲν προστατεύουμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι, ὅποιοι καὶ ἂν εἴμεθα τὸν Θεὸν, ἀλλ' ὁ Θεὸς προφυλάσσει, βοηθεῖ καὶ σώζει ἐμᾶς, οὔτε ὡς ἀνεφέρθη, τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα ἀνατρέπουν τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου.

Τὸ ζήτημα, ἐν τέλει, ἀνάγεται σὲ δύο σκέλη: Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ στὴ παιδεία ζωῆς, μία παιδεία τοῦ λαοῦ οὐσιαστικὴ, ἐκείνη τῆς πνευματικῆς ὠρίμανσης καὶ τὸ δεύτερον ἀφορᾷ στὸ μέγιστον ἀγαθὸ τῆς κοινωνικῆς συνοχῆς καὶ τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως τῶν ἀνθρώπων.